

*Priester, schrijver, voormalig radio- en tv-producer en senator **Staf Nimmegeers** wordt op 28 april 80 jaar. Hij viert ook zijn gouden priesterjubileum.*

Staf Nimmegeers (Lokeren, 1940) begint na studies politieke en sociale wetenschappen aan de *KU Leuven* (richting pers & communicatie) in 1964 aan een niet-alledaagse levensloop. Ook al werd hij door ongelovige ouders opgevoed, hij trad enkele jaren in bij de paters minderbroeders. Daar ademde hij de franciscaanse levensstijl in, die de rest van zijn leven zijn handelen en denken sterk zou blijven beïnvloeden. In die periode behaalde hij ook een theologisch diploma. In 1969 stapte hij over naar het aartsbisdom Mechelen-Brussel en werd een jaar later op 29 juni door kardinaal **Leo Jozef Suenens** tot priester gewijd.

Wellicht weten weinigen wat zijn eerste pastorale opdracht precies inhield. Na zijn legerdienst werd Staf reserve-aalmoezenier bij de toenmalige Belgische marine. Tot 1977 stond hij vooral in de vakantiemaanden deeltijds ten dienste van de bemanning van enkele commandoschepen. Ondertussen werd hij medewerker aan religieuze uitzendingen op radio en televisie. Tussen 1964 en 1994 was hij deeltijds producer bij de toenmalige KTRO (*Katholieke Televisie- en Radio-Omroep*). Hij presenteerde programma's zoals *Tussen Staf en Mijter* en *Het Klokhuis*. Ook was zijn stem te horen als gelegenheidscommentator bij eucharistievieringen in Eurovisie, het bezoek van paus **Joannes Paulus II** aan België en de begrafenis van koning **Boudewijn**. Naast feitenkennis over Kerk en geloof, werd hij door velen gewaardeerd voor zijn kritische inbreng en deelname aan de debatcultuur. Hij stond bekend niet zozeer als sacramentenbedienaar, maar als iemand die gelovigen en andersdenkenden helpt nadenken over de actualiteit in een spirituele context.

Staf maakte als jongeman de tijd mee van voor mei '68, toen er in Brussel nog geen afzonderlijke Nederlandstalige en Franstalige pastoraal bestond. In sommige huizen, verbonden met christelijke organisaties, werd toen op een zolder 's morgens vroeg een Nederlandstalige mis opgedragen. In zijn meevoelende stijl schreef hij daarover in *Brussel Deze Week: Voor de knechten en de meiden vooraleer ze naar de bakker trokken om pistolets en croissants te kopen voor hun bazen*. Na een korte periode als medepastor in de Brusselse Goede-Bijstandskerk, werd hij in 1973 benoemd als eerste Nederlandstalige voorganger en biechtvader in de Onze-Lieve-Vrouw van de Finisterraekerk in de Brusselse Nieuwstraat. Hij heeft nooit een geheim ervan gemaakt dat de Franstalige gemeenschap hem niet met open armen had ontvangen: *Ik ben begonnen met de mis van halfvijf, maar mocht de klokken niet luiden*. Toch zal hij, overeenkomstig de tweetaligheid in de Brusselse kerkgemeenschap, van 1984 tot 2003 volwaardige verantwoordelijkheid krijgen voor de Nederlandstalige pastoraal. Hij nodigt regelmatig Vlaamse koren uit om de weekendvieringen op te luisteren, maakt werk van inspirerende weekmissen op het middaguur en lanceert advents- en vastenconferenties. Vele mensen uit Brussel en daarbuiten worden trouwe kerkgangers, in een kerk zonder veel plaatselijke parochianen.

Met zijn eerste publicatie *Gesprekken in Jeruzalem* (1996) werd hij een *Bekende Vlaming*. In de stad van de drie monotheïstische godsdiensten en arena van maatschappelijke onverdraagzaamheid filosofeerde Nimmegeers samen met **Yves Desmet**, de toenmalige hoofdredacteur van de krant *De Morgen*. Een gelovige en een vrijzinnige gingen in gesprek op zoek naar zichzelf, naar wat hen verbond en wat hen scheidde. In allerlei spel- en praatprogramma's was hij als gast te zien. Daarnaast ontpopte hij zich tot een veel gevraagde spreker en kreeg als priester krediet bij vele niet-katholieken

of antiklerikalen. Hij raakte thema's aan in verband met sociale en kerkelijke aangelegenheden, doorspekt met talloze voorbeelden uit de pastorale praktijk. Menige luisteraar herkende zich in de kritische houding tegenover de *catholica*, waarvan Staf een bedienaar is: *Ach, de Kerk is nu zo arm aan mensen en personeel, maar ze is nog zo rijk aan bezittingen*. Enkele jaren lang verzorgt hij een tweewekelijkse column in *De Morgen*, nadien in *De Standaard*, en wordt door het weekblad *Knack* aangetrokken voor de religieuze berichtgeving.

Doorheen zijn regelmatig contact met mensen aan de rand van de Kerk, op zoek naar spirituele diepgang, of die niet hoog oplopen met de hiërarchische kerkstructuur en haar gezagsdragers, voelde Nimmegeers zich op zijn eigen wijze priester. De jarenlang verzamelde ervaringen en herinneringen werden het uitgangspunt voor twee nieuwe publicaties. In *Aantekeningen van een stadspriester* (1997) en *Chagrijn en Charme. Brusselse verhalen* (2002) presenteert hij observaties en boeiende portretten van het leven in de grootstad. Die levensverhalen raapte hij soms toevallig op, in de schaduw van zijn geliefde Finisterrae, biechtkerk bij uitstek waar *passanten hun zonden komen biechten en prostituees hun hart kunnen luchten*. Niet zelden ontving hij er pendelende ambtenaren en plaatselijke Brusselaars, *bourgeoisdammen* en mensen aan de rand van de samenleving. Staf trok zijn neus niet op voor een zwerver, een vereenzaamde vrijgezel, een verdwaalde zuster of iemand uit een verafgelegen dorp, mensen die om een of andere reden op zoek waren naar anonimiteit. Met veel mededogen voor elke individuele mens laat hij zijn personages tot leven komen als een kritische bezinning op ons maatschappelijk en kerkelijk bezig zijn.

Zowel in zijn homilieën en artikels als in gesprekken kan Staf door zijn optimistische ingesteldheid en fijnzinnige humor mensen hoop en bezieling schenken. In die zin geeft hij vlees en bloed aan een laagdrempelig bevrijdingsgeloof. Dan komt een onverwachte ommekeer.

In 2003 maakt een belangrijke beslissing een onverwacht einde aan zijn kerkelijke loopbaan. Hij wordt rechtstreeks verkozen als senator op de lijst *SP.A-Spirit* en zal bovendien aangesteld worden tot eerste ondervoorzitter van de Senaat. De keuze voor partijpolitiek was hem vooral ingegeven door de zorg om de zwaksten in de samenleving. In het socialistische gedachtengoed meende hij een aantal waarden en engagementen terug te vinden die dicht bij het christendom aanleunen. Hij voerde zijn parlementaire mandaat uit tot 2007, jaar van zijn oppensioenstelling. Door zijn overstap naar de politiek diende hij de parochiepastoraal op te geven. Volgens het kerkelijke recht is een kerkelijke taak immers niet in overeenstemming met een uitvoerend ambt, zoals dat van senator.¹ Dat verhinderde Staf niet in te gaan op vragen voor pastorale gesprekken of sacramentenbediening bij speciale gelegenheden en om privéredenen. Hijzelf formuleerde het destijds zo: *Ik kan voorlopig geen parochiepriester zijn, maar blijf me wel pastor voelen en me christelijk inzetten*. In het boek *Het parlement anders bekeken* (Emile Toebosch, 2006) wordt één bladzijde gewijd aan de *schrijver, priester en socialist*. Daarin wordt hij getypeerd als iemand die door *zijn eenvoudige stijl geen mens ongevoelig kan laten*. In 2004 verscheen zijn vierde boek, *Priester in de Politiek*, waarin hij beschrijft hoe hij tot zijn politieke visie was gekomen. De tekst is vooral een bezinning over de verhouding geloof en politiek en doorspekt met allerlei concrete anekdotes die de ideologische en levensbeschouwelijke veranderingen in Vlaanderen illustreren.

¹ Canon 287bis van het Kerkelijk Wetboek is bedoeld om te verhinderen dat een priester zich identificeert met één bepaalde partij terwijl het precies zijn taak is in te staan voor een gemeenschap waarvan ook personen van andere politieke gezindten deel uitmaken.

Ook al is Staf ervan overtuigd dat de groep van 65-plussers, een derde van de bevolking, in het parlement zeker dient vertegenwoordigd te zijn, de job als senator vond hij erg vermoeiend en veeleisend. Naast het commissiewerk waren er heel wat buitenlandse missies en als ondervoorzitter moest hij ook heel wat protocollaire taken op zich nemen. Nimmegeers verhult niet dat hij met ontgoocheling terugkijkt op zijn korte verblijf in het parlement. Slechts één van zijn wetsvoorstellen werd aangenomen: de invoering van een vereenvoudigde onttrekking van een rechtszaak aan de rechter, als die meer dan zes maanden lang verzuimt de zaak af te handelen. De legalisering van prostitutie met een erkend sociaal statuut en de wijziging van de kieswetgeving, met het oog op de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, kwamen beide na vier jaar beraadslaging in mei 2007 te vervallen door de ontbinding van de kamers. Maar vooral de ervaring dat je op de vingers wordt getikt wanneer je het oneens bent met een partijstandpunt, viel hem zwaar. Dat kwam onder meer tot uiting na zijn kritiek op de asielwet, mee goedgekeurd door *SP-A*, en waarbij hij zich in het halfroond onthield. Hij had de indruk dat er in de Kerk blijkbaar meer vrijheid bestond dan in een politieke partij. Nimmegeers werd een keer door de koning ontvangen voor een gedachtewisseling over armoede, prostitutie en eenzaamheid. Tijdens zijn politieke mandaat bleef hij altijd in goed contact met kardinaal **Godfried Danneels**.

Nu hij sinds juli 2007 met pensioen is, vindt hij nog meer dan voorheen dat de katholieke Kerk aan herbronning toe is. In 2014 stelde hij in *Knack* voor de Heilige Stoel weg te halen uit Rome en een bescheidener hoofdzetel te zoeken. De paus hoeft ook niet aan het hoofd te staan van een staat als Vaticaanstad. Op moreel vlak is het gezag van de Kerk sterk geschonden door het seksueel misbruik: *Dat is niet meer goed te maken. Men probeert de mensen nu te troosten door ze wat geld in handen te stoppen, maar het vertrouwen is gebroken. Er zullen minstens twee generaties overheen gaan voordat het weer enigszins hersteld is.*

Enkele chirurgische ingrepen en aankomende ouderdomskwaaltjes knabbelen sinds enkele jaren sterk aan zijn actieve tijdsbesteding. Toch staat Staf nog altijd met twee voeten op de grond en volgt hij de actualiteit van nabij, niet zonder het geven van commentaar, hoofdzakelijk via sociale media en in sporadische interviews. Wie hem een brief of mailbericht verstuurt, zal zeker niet lang op antwoord hoeven te wachten. Staf blijft een *priester voor alle seizoenen* ...

Na de coronacrisis zal Staf in de Finisterraekerk zijn vijftigste priesterjubileum vieren. *Et pour la petite histoire*: hij mag zich ridder in de Kroonorde en in de Leopoldsorde noemen, alsook officier in de Kroonorde.

Auteur: **Jan Van Eycken**